

М. В. Дубініна,
доктор економічних наук, професор,
І.В. Ксьонжик,
доктор економічних наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ СЕКТОРОМ ЕКОНОМІКИ

Стабільність економічної системи слід розуміти як можливість зберігати нею загальну динаміку життєво важливих параметрів, не припускаючи різкої їх зміни та зміни напрямку розвитку всієї системи. Відповідно, кризи є феноменами, що демонструють нестабільність економічної системи та її підсистем, якщо мова іде про конвергентні кризи. При цьому, кризи провокуються різними причинами, але в сукупності вони зводяться до тих інститутів, які своєю негнучкістю не дозволяють вчасно помітити кризу та застосувати демпфіруючий інструментарій. Саме тому, завжди наслідки будь-яких кризових явищ зазвичай долалися за рахунок інституціональних змін: законодавчих, організаційних, фінансових, податкових [1].

Не дивлячись на значну кількість науково-практичних досліджень у даній сфері, ряд принципових аспектів проблеми залишається поза дослідницьким полем. Вимагає вирішення цілий комплекс важливих теоретичних і практичних питань, пов'язаних із забезпеченням процесу ефективного управління аграрним сектором у період реформування на основі використання сучасних принципів управління бізнес-процесами і комплексу існуючих інформаційних технологій, врахування впливу стратегічного управління на розвиток галузі, корегування напрямів сучасної державної політики щодо її реформування.

Сукупність існуючих інститутів представляє собою інституціональну структуру суспільства та економіки. Досконала інституційна структура регіонального управління економікою має стимулювати її прогресивний розвиток. Основною вимогою до інститутів механізму регіонального управління.

Механізм державного регулювання аграрного сектору економіки формується на основі концепції і принципів управління і повинен максимально враховувати специфічні особливості соціально-економічного середовища регіону, масштаб впливу на нього варіативності внутрішніх і зовнішніх факторів. Очевидно також, що механізм регіонального управління формується з необхідності виконання ієрархії поставлених цілей і повинен виражатися в досягненні показників якісного розвитку регульованої соціально-економічної системи, що визначаються суб'єктами управління.

Встановлені параметри розвитку регіону (як регульованої соціально-економічної системи) визначають напрями формування регіональної економічної політики і, отже, ієрархію цілей механізму державного управління виходячи з особливостей і чинників регіонального соціально-економічного середовища.

Даний механізм дозволяє оцінити відповідність цілей і методів, стратегічних та оперативних цілей державного регулювання поточному стану регіональної економіки, можливостями і потенціалу об'єктів регулювання, спрогнозувати потребу в ресурсах (в т.ч. ресурсах управління) та ефективність реалізованих заходів. При цьому головною метою формування інституціонального механізму регулювання регіонального економічного розвитку є визначення напрямку керуючих процесів в умовах обмеженості ресурсів через розробку програми ефективних дій для системи в цілому і безпосередньо для кожного з рівнів ієрархічної структури, що, в кінцевому підсумку, має сприяти переходу регіональної економіки до якісно нового рівня розвитку. Таким чином, ефективне формування і функціонування інституціонального механізму регулювання визначається концепцією і принципами управління і обумовлено виконанням наступних необхідних підготовчих заходів:

1. визначення повноважень і відповідальності всіх рівнів системи регулювання виходячи з принципу ієрархічності та делегування повноважень;

2. оцінка наявної ресурсної бази здійснення процесу регулювання і джерел фінансового забезпечення;

3. визначення та аналіз характерних властивостей та особливостей елементів системи регулювання для врахування їх у процесі реалізації цілей механізму управління;

4. створення інформаційно-аналітичної підсистеми регулювання регіональних економічних процесів, необхідної для збору та обробки інформаційних потоків, супутніх реалізації цілей управління, і забезпечення “зворотного зв'язку” між суб'єктами та об'єктами управління;

5. розробка і структурування інструментарію оцінки ефективності як самої системи управління, так і процесу реалізації цілей державного регулювання на основі індикативних показників відхилень і ступеня їх впливу;

6. побудова моделі реалізації управлінських процесів з урахуванням структурних зв'язків і залежностей системи державного регулювання аграрного сектору економіки;

7. розробка системи оцінки якості регулювання.

Беручи до уваги факт цільової орієнтованості інституціонального механізму регулювання регіональних соціально-економічних процесів в аграрному секторі, сам управлінський процес

подається як поетапна реалізація стратегічних заходів регіональної економічної політики, що формують основу переходу до якісно нового рівня розвитку, а також конкретних заходів програмного характеру, що визначають досягнення цілей за певними напрямками застосування управлінських ресурсів. Таким чином, система регулювання регіонального аграрного сектора економіки за своїми цілями реалізується за допомогою комплексу проєктів, які, в свою чергу, реалізують ті чи інші сторони і аспекти інституціонального управління.

Список використаних джерел

1. Гайдуцький П. І. Аграрна реформа в Україні / П. І. Гайдуцький, П. Т. Саблук, Ю. О. Луценко. – К. : ННЦ ІАЕ, 2005. – 424 с.
2. Корецький М.Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці: Монографія. - К.: Вид-во УАДУ, 2002. - 260 с.
3. Стратегічні напрями розвитку агропромислового комплексу України / За ред. П.Т.Саблука, В.Я.Месель-Веселяка. - К.: ІАЕ, 2002. - 60 с.

О.Б. Злотенко

Хмельницький національний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У більшості випадків інвестиційна діяльність підприємства полягає у вкладенні капіталу з метою отримання прибутку. Приймаючи до уваги, що ефективне вкладення капіталу спрямоване на зростання економічного потенціалу підприємства, інвестиційну діяльність можна вважати однією із важливих складових забезпечення його економічної безпеки [1, с. 173].

Такі аспекти, як технічний рівень, організація виробництва здатність до засвоєння інновацій здійснюють основний вплив на результативність діяльності, яка забезпечується інвестиційними ресурсами. [2, с. 26].

Інвестиційна діяльність в контексті освоєння ресурсів передбачає пошук оптимального джерела фінансування та розробки відповідних умов його залучення. Разом з тим сам процес залучення зазначеного фінансування також носить ризиковий характер, та безпосередньо впливає на економічну безпеку особи, що залучає таке фінансування.

Фінансування економічної діяльності підприємства є частиною комплексу забезпечення економічної безпеки підприємства також воно є невід'ємним елементом господарської діяльності останнього, оскільки є джерелом не тільки для оновлення складових задіяних у